

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Bakalářská práce

Program rozvoje města

Monika Štěpánková

© 2010 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Program rozvoje města" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. března 2010

Monika Štěpánková

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Josefu Křížovi, CSc. za vedení mé bakalářské práce, za konzultace a cenné rady, které mi při jejím zpracování poskytoval.

Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům Městského úřadu a Infocentra v Sázavě za poskytnutí potřebných informací.

Program rozvoje města

The development programme of the town

Souhrn

Tato bakalářská práce je zaměřena na program rozvoje středočeského města Sázava.

V první části práce je vypracována literární rešerše, která se zaměřuje na definici obce z hlediska legislativního vymezení, dále řízením a orgány obce, programem rozvoje obce, tvorbou strategie a finančním systémem.

V další části je charakterizováno město Sázava jak z hlediska historického, tak z pohledu současné situace ve městě.

V části následující je popsán vypracovaný strategický plán rozvoje města z roku 2008 a poté podrobněji rozebrána jedna oblast tohoto plánu, konkrétně technická infrastruktura, včetně plnění plánů.

Dále jsou navrženy konkrétní problémy, jejichž rozvoji by se město mělo v budoucnu věnovat.

V závěru jsou shrnuty tendence rozvoje města Sázavy a předpoklady jeho dalšího rozvoje.

Klíčová slova:

obec, program, rozvoj, strategie, SWOT analýza, plán

Summary

This bachelor's thesis is focused on development programme of the Sazava town in Central Bohemia.

In the first part is designed literary retrieval, which is focused on definition of municipality from the view of legislative definition, on control and authorities of municipality, and on development programme of municipality, creation of strategy and financial system.

In the next part is characterized the Sazava town both from historical view and view of current situation in the town.

In the consequential part is described designed strategic plan of the town expansion from 2008 and then more detailed analyzed one part of this plan – technical infrastructure with fulfillment of schedule.

Then, there are proposed concrete issues, whose progress would the town dedicate in the future.

In the end, there are resumed movement of development of the Sazava town and conditions for the next development.

Keywords:

municipality, programme, development, strategy, SWOT analysis, plan

Obsah

1	Úvod.....	6
2	Cíl práce a metodika.....	7
2.1	Cíl práce	7
2.2	Metodika	7
3	Literární rešerše.....	8
3.1	Legislativní vymezení	8
3.1.1	Zákon o obcích.....	8
3.1.2	Obec – základní územní samosprávný celek	9
3.1.2.1	Řízení obce.....	9
3.1.2.2	Orgány obce	10
3.1.3	Městotvorná a městoobslužná funkce	12
3.2	Programy rozvoje obcí a měst.....	13
3.2.1	Účel programu a možnosti jeho využití	13
3.2.2	Právní aspekty a úkoly programu rozvoje obce	13
3.2.3	Osnova programu rozvoje obce	15
3.3	Tvorba a realizace strategie.....	18
3.4	Hlavní tendence a problémy regionálního rozvoje v ČR.....	21
3.5	Finanční systém na úrovni územní samosprávy	22
3.5.1	Rozpočet a mimorozpočtové fondy	23
3.5.2	Dotace	25
3.5.3	Úvěr.....	26
4	Charakteristika a funkce města, výchozí analýzy	28
4.1	Základní údaje o městě Sázava	28
4.2	Nejstarší dějiny města	29
4.3	Historie až současnost.....	30
4.4	Vedení a orgány města.....	31
4.4.1	Vedení	31
4.4.2	Orgány.....	35
4.5	Trh práce, podnikání ve městě	36
4.6	Kultura, sport a rekreace	37
4.6.1	Kulturní zařízení a akce	37
4.6.2	Sport	38
4.6.3	Rekreace	39
4.7	Dopravní spojení	40
4.8	Školství, zdravotnictví a sociální péče	40
4.8.1	Školství.....	40

4.8.2	Zdravotnictví	41
4.8.3	Sociální péče	41
4.9	Památky a cestovní ruch.....	42
5	Řešení rozvoje vybrané oblasti města	44
5.1	Strategický plán rozvoje města	44
5.1.1	Vize	44
5.1.2	Strategické cíle města.....	45
5.1.3	Demografická situace města Sázavy	45
5.1.4	Prioritní oblasti.....	46
5.2	Technická infrastruktura	47
5.2.1	SWOT analýza	47
5.2.2	Hlavní opatření.....	48
5.3	Splněné cíle	49
5.3.1	Dopravní připojení na hlavní komunikační trasy.....	50
5.3.2	Bezpečný a plynulý provoz na komunikacích ve městě	50
5.3.3	Protipovodňová opatření	50
5.3.4	Čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě.....	51
5.3.5	Podpora bytové výstavby	51
5.4	Řízený rozhovor s občany	53
6	Návaznosti rozvojových záměrů města.....	54
6.1	Dopravní napojení na hlavní komunikační trasy	54
6.2	Bezpečný a plynulý provoz na městských komunikacích.....	55
6.3	Protipovodňová opatření	55
6.4	Čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě.....	55
6.5	Podpora bytové výstavby	56
7	Přínosy navržených řešení	57
8	Závěr	59
9	Seznam literatury	61
10	Přílohy	63

1 Úvod

Program rozvoje města jako téma své bakalářské práce jsem si vybrala, protože se domnívám, že je to stále aktuální a zajímavé téma.

Již od svého narození žiji v menším městě, kde došlo a stále dochází ke změnám různého charakteru. Jelikož město dobře znám a jsou mi dostupné nejrozličnější informace o něm, vybrala jsem si ho i jako předmět zkoumání do mé bakalářské práce.

Jedná se o město Sázavu, které se nachází ve Středočeském kraji, přibližně 40 km jihovýchodně od Prahy na stejnojmenné řece ve výšce kolem 300 m.n.m.

Město Sázava je všeobecně známé hlavně díky Sázavskému klášteru a Sklárnám Kavalier, a.s., které od loňska fungují pod názvem KAVALIERGLASS, a.s.

V první části své bakalářské práce vymezím cíl práce a užitou metodiku. Následovat bude teoretická část práce, kde se budu zabývat pojmem obec, jejím řízením a orgány, dále programem rozvoje obce, tvorbou strategie a finančním systémem na úrovni územní samosprávy.

Vlastní část práce bude zahrnovat obecnou charakteristiku města Sázavy obsahující část historickou, ale hlavně různé oblasti současné situace ve městě – např. obyvatelstvo, vedení města, trh práce, kulturu, sport, dopravu, bydlení, školství, zdravotnictví, cestovní ruch atd.

Další část bude obsahovat problematiku rozvoje města, vytvořeného strategického plánu, aplikaci SWOT analýzy na jednu z oblastí plánu a průběh plnění určených cílů v této oblasti.

V závěru mé bakalářské práce budou zhodnoceny předpoklady dalšího rozvoje města a jejich přínosy pro obyvatelstvo a město samotné.

2 Cíl práce a metodika

2.1 *Cíl práce*

Cílem této bakalářské práce je zorientovat se v jednotlivých oblastech středočeského města Sázavy a především analyzovat městský rozvoj a řešení problémů a plánů v jedné z oblastí strategického plánu rozvoje města.

2.2 *Metodika*

Práce je vypracována na základě analytických přístupů, jako např. prostudování odborné literatury zabývající se programem rozvoje měst, zákona o obcích a dále různých internetových stránek, strategického plánu města Sázavy a dalších regionálních a městských publikací a podobných materiálů.

Výše zmíněné informační prameny jsou uvedeny v seznamu literatury na konci této práce.

Dále byly v práci za použití syntetických přístupů navrženy další postupy při plnění plánu rozvoje města.

V poslední části práce byla u řešené oblasti shrnuta vypracovaná analýza SWOT.

Jejím cílem je identifikace rozsahu, kterým současná strategie organizace a hlavně její silné a slabé stránky podporují schopnost úspěšně se vypořádat s hrozbami a příležitostmi ve vnějším prostředí. [5]

Zkratka anglických slov SWOT znamená Strengths (silné stránky, přednosti), Weaknesses (slabé stránky, nedostatky), Opportunities (příležitosti ve vnějším prostředí), Threats (hrozby z vnějšího prostředí).

SWOT analýza může být velmi účinná, když navíc porovnáme všechny oblasti s našimi konkurenty. Tato analýza poskytuje mechanismus pro systematický myšlenkový pochod a zároveň požaduje pochopení vnějšího prostředí a schopností organizace. [5]

3 Literární rešerše

V této kapitole bude teoreticky vymezen pojem obec z legislativního hlediska, dále zde bude pojednáno o řízení obce a jejích orgánech, o samotné problematice programu rozvoje obce, tvorbě strategie a nakonec také o finančním systému na úrovni územní samosprávy.

3.1 Legislativní vymezení

3.1.1 Zákon o obcích

Obec je dle zákona o obcích číslo 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů účinném ke dni 1. 7. 2009, charakterizována jako základní územně samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek a ten je vymezený hranicemi území obce.

Obec je zde dále popsána jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek.

V právních vztazích vystupuje obec svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění úkolů chrání také veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.

Má – li obec alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

Pokud se sloučí dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je obec po sloučení městem. Rozdělí-li se město na dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu a má alespoň 3 000 obyvatel, je i nadále městem. [7]

3.1.2 Obec – základní územní samosprávný celek

Obec je základní územní samosprávný celek. Postavení obce je stále významnější, což je výsledkem probíhající decentralizace odpovědnosti za zabezpečování různých veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu. V některých státech je využíván smíšený model, kdy obec vedle své samosprávné funkce zabezpečuje i přenesenou funkci – výkon státní správy. [1]

Obec je též charakterizována jako základní územní jednotka státu. Je tvořena obyvatelstvem, které společně užívá vymezené území (katastrální území) a které má ústavou dané právo na samosprávu. V demokratických zemích má obec postavení územního samosprávního společenství, nestátního subjektu.

Ve smyslu právním je obec vymezena třemi základními znaky. Jsou to:

- území;
- občané ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce nebo města;
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce). [1]

3.1.2.1 Řízení obce

Občané se podílejí na řízení obce dvěma způsoby, a to:

- nepřímo prostřednictvím volených zástupců – v ČR zvolených do zastupitelstva obce ve veřejných komunálních volbách;
- přímo dobrovolnou prací – např. v různých komisích nebo aktivní účastí na veřejných schůzích obce nebo veřejných zasedáních obecního zastupitelstva.

K nejdůležitějším otázkám obecního rozvoje se mohou občané vyjadřovat v místním referendu. Toto referendum se koná buď v celé obci, nebo jen v určité části obce. O vyhlášení referenda rozhoduje obecní rada, která musí seznámit s návrhem obecní zastupitelstvo. [1]

3.1.2.2 *Orgány obce*

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce se skládá z určitého počtu členů, tento počet na každé volební období stanoví zastupitelstvo obce nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích.

Zastupitelstvo obce při stanovení počtu členů zastupitelstva přihlédne k počtu obyvatel a také k velikosti územního obvodu. Počet členů je stanoven tak, aby zastupitelstvo obce mělo v obci, městě, městském obvodu nebo městské části do 500 obyvatel 5 až 15 členů; od 501 do 3 000 obyvatel 7 až 15 členů; od 3 001 do 10 000 obyvatel 11 až 25 členů; od 10 001 do 50 000 obyvatel 15 až 35 členů; od 50 001 do 150 000 obyvatel 25 až 45 členů a od 150 001 obyvatel 35 až 55 členů.

Zastupitelstvu obce je vyhrazeno například schvalovat program rozvoje územního obvodu obce, schvalovat územní plán obce a regulační plán, schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce, zřizovat dočasné a trvalé peněžní fondy, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny, vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, volit starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce, zřizovat a rušit obecní policii, udělovat a odnímat čestná občanství obce, ceny obce atd. [7]

Rada obce

Rada obce je výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti rada obce rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Radu obce tvoří starosta, místostarosta nebo místostarostové a další

členové rady. Počet členů rady obce musí být lichý a činí minimálně 5 a maximálně 11 členů, přičemž nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde má zastupitelstvo obce méně než 15 členů. Je-li starosta nebo místostarosta odvolán z funkce nebo na tuto funkci rezignoval, přestává být i členem rady obce. Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze nejsou veřejné. Rada obce může k jednotlivým bodům jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby.

Rada obce je schopna se usnášet, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů, a k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. [7]

Rada obce připravuje návrhy pro jednání obecního zastupitelstva a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. Radě obce je vyhrazeno zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydávat nařízení obce, projednávat a řešit návrhy a připomínky předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce, stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu, jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu, rozhodovat o platech vedoucích odborů obecního úřadu.

Pokud je odvolána rada obce jako celek a zároveň není zvolena rada nová, vykonává svou pravomoc dosavadní rada, a to až do zvolení nové rady. [7]

Starosta

Starosta zastupuje obec navenek. Starostu a místostarostu volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta a místostarosta musí být občany České republiky a za výkon svých funkcí odpovídají zastupitelstvu obce.

Starosta jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu se souhlasem ředitele krajského úřadu a stanoví jeho plat dle zvláštních předpisů.

Nestanoví-li zastupitelstvo obce jinak, starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, odpovídá za informování

veřejnosti o činnosti obce, starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a také rady obce. Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce. [7]

Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta nebo místostarostové, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta.

Rada obce může zřídit pro jednotlivé úseky obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž budou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

Tajemník obecního úřadu je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné působnosti i přenesené působnosti starostovi. Pokud funkce tajemníka obecního úřadu není v obci zřízena nebo pokud tajemník není ustanoven, plní jeho úkoly starosta. [7]

3.1.3 Městotvorná a městoobslužná funkce

Městotvorná funkce

Městotvornou funkci plní ekonomické činnosti, jejichž produkce je určena pro jiná města a oblasti. Příkladem může být průmyslová výroba, některé služby jako správa, finance, kultura, sport aj. Tyto činnosti mají rozhodující vliv na vznik a rozvoj města. [2]

Městoobslužná funkce

Městoobslužnou funkci pak plní ty činnosti, které slouží především k uspokojování potřeb obyvatel města. Jejich rozvoj závisí na rozvoji městotvorných funkcí. [2]

Mezi městoobslužné funkce lze zařadit například dopravu, školství, zdravotnictví, technickou vybavenost města a další služby.

3.2 Programy rozvoje obcí a měst

3.2.1 Účel programu a možnosti jeho využití

Při tvorbě programu rozvoje regionu v České republice vycházíme ze zákona o obcích a ze zákona o podpoře regionálního rozvoje. Z právního hlediska je tedy program rozvoje obce dokumentem indikativním a koordinačním, který nemá charakter obecně závazného předpisu. Pro kraje ale ze zákona již vyplývá povinnost zpracovat program rozvoje. [2]

Tento program je koncipován jako dokument střednědobé až dlouhodobé koordinace veřejných i soukromých aktivit demografického, ekonomického, kulturního, sociálního a ekologického charakteru na území regionu.

Ve výsledné podobě představuje pevný názor na možnosti a předpoklady rozvoje regionu a jeho částí. Existence programu je tudíž chápána jako jedna ze nejdůležitějších podmínek reálného řízení a koordinace rozvoje území regionu.

Program svým obsahem poskytuje základní představy obcím o hlavních směrech rozvoje regionu a jeho částí. Tím je vytvářen i reálnější prostor pro jejich vlastní úvahy a projekty, které tvoří program rozvoje obce. [2]

3.2.2 Právní aspekty a úkoly programu rozvoje obce

Jak už bylo výše uvedeno, z právního hlediska je program rozvoje obce dokumentem koordinačním a indikativním, který nemá charakter obecně závazného předpisu. Záměry, které jsou vyjádřeny v programu rozvoje, a navržené postupy jejich realizace jsou závazné jen pro pořizovatele, pro ostatní fyzické a právnické osoby činné v obci je program závazný jen v míře, se kterou vysloví dobrovolný souhlas. [2]

S programem rozvoje obce souvisí pravomoci zastupitelstva obce jako například schvalování programu rozvoje územního obvodu obce, schvalování rozpočtu obce a závěrečného účtu, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin.

Veškeré tyto pravomoci vyplývají ze zákona o obcích.

Každá obec by jako svůj první dokument měla mít schválený program rozvoje obce. Druhým dokumentem, na program rozvoje navazujícím, z něho čerpajícím a závazně vycházejícím, by měl být územní plán obce, snad s výjimkou nejmenších obcí, čítajících několik desítek obyvatel. Na základě těchto dokumentů by měl být sestavován rozpočet obce.

Program rozvoje obce má za úkol:

- definovat společné zájmy obce, jejích obyvatel a podnikatelských subjektů,
- definovat předpoklady realizace těchto zájmů,
- optimalizovat územně – technické a sociálně – psychologické podmínky pro rozvoj bydlení a podnikání v obci,
- koordinovat veřejné investice v obci z hlediska územního a funkčního vzhledem k záměrům a potřebám rozvoje privátního sektoru,
- koordinovat účelné rozdělení běžných veřejných výdajů v zájmu vytváření stabilních podmínek pro bydlení a podnikání,
- definovat dlouhodobé záměry hospodářské, ekologické a sociální politiky obce,
- posilovat vědomí sounáležitosti k obci a odpovědnosti za její rozvoj u obyvatel a místních podnikatelů. [2]

Program rozvoje obce má sloužit jako podklad pro:

- zpracování konkrétních podnikatelských a dalších investičních záměrů realizovaných v obci,
- sestavování rozpočtu obce,
- práce na novelizaci územního plánu obce nebo přímo vypracování územního plánu obce,

- posuzování regionálních plánů a programů z pohledu obce,
- a pro zodpovědný vstup obce na kapitálový trh.

Struktura programu rozvoje musí vycházet z jeho účelu, úkolů a následného využití. V první řadě se jedná o analýzu vnějších a vnitřních podmínek dosavadního vývoje obce a řadě druhé o definici šancí rozvoje obce a jejích slabých stránek. Dále by měly na základě výsledků analytických hodnocení být definovány strategické směry, cíle a priority rozvoje obce a formulován návrh opatření k jejich dosažení. Na závěr by měl být navržen seznam projektů nezbytných k naplnění strategie a odpovídajících definovaným cílům rozvoje. Navržené projekty a opatření se poté mohou stát nástrojem realizace programu rozvoje obce. [2]

3.2.3 Osnova programu rozvoje obce

Program rozvoje obce v celkovém pojetí, tedy z hlediska sociálního, ekonomického, ekologického i správního lze zpracovat v následující struktuře:

1. ÚVOD (zadání programu rozvoje obce apod.)
2. ANALÝZA SITUACE OBCE

Výchozí materiály jsou:

- již existující analýzy, dokumenty, územní plány
- právní a institucionální základ
- sociologický průzkum

2.01 Základní charakteristika obce a její poloha

2.02 Obec ve vnějších vztazích

- a) regionální kontext
- b) mikroregionální a lokální kontext, územní vazby obce
- c) vliv vnějších vazeb na sociálně ekonomické vztahy obce
- d) vnější vazby obecní správy v systému veřejné správy
- e) vnější vazby obecní správy k jiným subjektům

2.03 Rozbor jednotlivých složek a systémů obce:

- a) demografická situace

- b) trh práce
- c) bydlení
- d) komerční služby a maloobchodní sféra
- e) školství
- f) zdravotnictví
- g) sociální péče a další veřejně prospěšné služby
- h) průmyslový výroba a stavebnictví
- i) zemědělské aktivity
- j) řemesla a drobné podnikatelské aktivity
- k) doprava a komunikace
- l) ostatní technická infrastruktura
- m) kultura a ochrana památek
- n) rekreační aktivity
- o) společenské a sportovní aktivity
- p) prostorové uspořádání

2.04 Ekonomická situace obce:

- a) struktura ekonomiky obce
- b) majetková situace obce
- c) rozpočtová situace obce

2.05 Podnikatelské aktivity v obci (včetně privatizačních aspektů)

2.06 Ekologická situace a ochrana životního prostředí v obci

2.07 Sociopolitická situace obce (sociální, politické a kulturní aspekty)

2.08 Správa obce

- a) struktura veřejné správy obce a její vnitřní organizace
- b) funkce obecních institucí při řešení problémů obce

2.09 Analýza obecně závazných vyhlášek obce v samostatné i přenesené působnosti a jiných aktů veřejné správy

2.10 Místní správa a rozvoj obce v názorech občanů

2.11 Analýza předchozích zkušeností a programu

2.12 SWOT analýza

3. ROZVOJOVÉ ŠANCE OBCE (předpoklady a silné stránky)

3.01 Základní charakteristika

- 3.02 Funkční charakteristika:
 - a) šance jako neměnné danosti
 - b) šance realizovatelné vnějším zásahem
 - c) šance realizovatelné koordinační činností obce
 - d) šance realizovatelné řídicí činností obce
- 4. ROZVOJOVÉ PROBLÉMY OBCE (limity, bariéry a slabé stránky):
 - 4.01 Základní charakteristika
 - 4.02 Funkční charakteristika:
 - a) limity a bariéry jako neměnné danosti
 - b) problémy ovlivnitelné vnějšími zásahy
 - c) problémy ovlivnitelné koordinační činností obce
- 5. SYNTETICKÉ ZHODNOCENÍ ROZVOJOVÝCH ŠANCÍ A PROBLÉMŮ OBCE A MOŽNOSTÍ REÁLNÉHO VYUŽITÍ MAJETKU NA ÚZEMÍ OBCE
- 6. STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE OBCE
 - 6.01 Strategické cíle a priority
 - 6.02 Operační cíle
- 7. NÁVRH OPATŘENÍ
 - 7.01 Věcná
 - 7.02 Normativní
 - 7.03 Organizační
- 8. KATALOG PROJEKTŮ – náměty na řešení dílčích problémů obce ve struktuře:
 - 8.01 Cíl projektu
 - 8.02 Zdůvodnění projektu a jeho charakteristika
 - 8.03 Zajištění projektu
- 9. ZPŮSOBY REALIZACE PROGRAMU ROZVOJE OBCE
- 10. MOŽNOSTI VYUŽITÍ RŮZNÝCH DOTAČNÍCH TITULŮ A FONDŮ ČR, EU atd. [2]

3.3 Tvorba a realizace strategie

Marketingová strategie města je dlouhodobá koncepční činnost a měla by pomoci:

- úspěšně prodat město nebo jeho část příslušným trhovým segmentem pro jeho různé aktivity (bydlení, spotřeba, produkce);
- odlišit nějak město od jeho konkurentů;
- využít výhodu města, např. přírodní podmínky, historické a kulturní dědictví, atd.;
- dosáhnout spokojenosti obyvatel, podnikatelů i návštěvníků města. [3]

Marketingová strategie města umožňuje jeho představitelům najít odpovědi na stejné otázky, které si kladou rovněž i podnikatelské subjekty:

1. Kdo jsme?
2. Co děláme pro naše město?
3. Co bychom měli dělat pro naše město?
4. Co bychom mohli dělat pro svoje město?
5. Proč to pro město děláme?

Odpověď na poslední otázku umožní zástupcům města si uvědomit, jakou úlohu vlastně hrají v ekonomických, společenských souvislostech života a prosperity daného města. Marketingová strategie je dokument závazného charakteru. Návrhy a postupy v ní obsažené jsou ale závazné pro její zpracovatele. Pro jiné subjekty má strategie jen koordinační význam. [3]

Při tvorbě strategie je velmi důležitá aktivní účast obyvatel. Právě oni jsou totiž konečnými uživateli realizace jak plánu tak i strategie a zároveň jsou významným zdrojem jejich plánování.

Základem pro tvorbu marketingové strategie je strategie města a předem stanovená vize. Strategie města znamená určení cílů v souladu s vizí města a stanovení postupů a akčních plánů vedoucích k jejich uskutečnění. Strategie města, čili jinak program rozvoje města, by měla respektovat územně – technické podmínky už existujícího územního plánu, který představuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů realizace strategie města. [3]

Postup při tvorbě strategie města by měl být následující.

1. Vytvoření komise

Komise stanoví vizi města a určí poslání komise. Určí tedy metody, které povedou k vytyčenému cíli.

V městech se kromě primátora a jeho zástupců komise skládá ještě z odborných pracovníků městského úřadu, zástupců velkých podniků, zástupců malého a středního podnikání, škol, kulturních organizací a představitelů technické a sociální infrastruktury a zástupců profesní struktury. V menších městech je vhodné strategii města připravovat ve spolupráci se sousedními městy.

2. Vytvoření vize

3. Sběr údajů a analytické práce

Pro stanovení strategie, hlavně v její analytické části, je možné využít metody systémové analýzy. Pomocí nich se vytváří základna pro stimulaci systémů, pomocí kterých může samospráva testovat různé alternativy budoucího vývoje.

4. Vytvoření profilu města

Profil města je vytvářen na základě vnitřních faktorů, vnějších faktorů a klíčových faktorů pro jednotlivé oblasti života města. Profil města by měl obsáhnout všechny informace, které se týkají geografické polohy, historie a kultury, demografického složení obyvatelstva, ekonomického a sociálního prostředí ve městě a v jeho okolí. Je nutnou součástí informačního systému města. Podává výpověď o městě jeho představitelům a prezentuje město před veřejností – informuje též o prostředí a možnostech, které ve městě subjekty mohou najít.

5. Analýza hlavních činitelů (SWOT analýza)

6. Analýza finanční situace města

Analýza finanční situace nemůže být pouhým rozbořen vývoje příjmů a výdajů, ale musí počítat i s budoucím vývojem situace ve městě, tzn. pro tuto analýzu je nevyhnutelným východiskem profil města a analýza hlavních činitelů. Nejprve

se analyzuje minulý vývoj rozpočtu a to prostřednictvím příjmů, výdajů a přebytku nebo deficitu. Následuje analýza relativních ukazatelů, které ukážou vývoj struktury příjmů, míru závislosti na dotacích nebo státních daních, tedy míru soběstačnosti rozpočtu obce a zatíženost města dluhem. Nakonec se analyzují aktiva a pasiva města.

7. Vytváření scénářů a alternativních strategií

Částečné cíle se stanoví vytvářením scénářů, jejich porovnáváním s předem stanovenou vizí, která představuje hlavní cíl města. Alternativní strategie představují cesty vedoucí k uskutečnění částečných cílů, které byly městem zvoleny k naplnění optimálního scénáře a vize města. Primárně se zaměřují na základní tržové segmenty města a vycházejí ze znalosti potřeb těchto cílových skupin. Omezené zdroje neumožňují realizaci všech strategií, proto je potřebné zvolit optimální alternativu.

8. Akční plány

Vize města, scénáře a alternativní strategie by měly vést ke konkrétním cílům, které v případě jejich realizace tyto konkrétní cíle naplní. Jelikož zákazníci města tvoří několik segmentů, i cílů musí být vícero. Zásadami při tvorbě cílů jsou:

- konkrétnost a srozumitelnost cílů;
- členění cílů do jednotlivých okruhů problémů (ekonomika, kultura, doprava, atd.);
- určení priorit cílů;
- studie realizovatelnosti cíle.

9. Strategický plán

Strategický plán obsahuje výběr realizovatelných cílů podle problémových okruhů a podle pořadí jejich významu. Součástí plánu je i časový harmonogram plnění strategického plánu, jeho organizační zabezpečení včetně určení zodpovědnosti a pravomocí při plnění jednotlivých cílů. Jelikož vnitřní i vnější podmínky nejsou stále stejné, je samozřejmé, že strategický plán se v průběhu času bude také měnit a je potřeba, aby se na každou změnu reagovalo. [3]

3.4 Hlavní tendence a problémy regionálního rozvoje v ČR

V jednotlivých regionech České republiky se porevoluční vývoj důsledkem transformace a v závislosti na různých výchozích podmínkách projevoval rozdílnou společenskou i ekonomickou dynamikou i rozdílnými změnami struktury jejich hospodářství. [4]

Diferenciace v regionech byly po roce 1990 ovlivňovány zejména těmito faktory:

- velkým poklesem výroby a zaměstnanosti v těžkém průmyslu – těžba uhlí, hutnictví, těžké strojírenství, chemie – který je stále nosným v ekonomické struktuře krajů Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského;
- poklesem výroby textilního a elektrotechnického průmyslu, což se projevilo vážnými dopady na ekonomiku a zaměstnanost v severních a východních Čechách, zejména v Libereckém a Královéhradeckém kraji;
- poklesem počtu pracovníků v zemědělství, které bylo výrazné zejména v horských a podhorských oblastech a v oblastech s celkem vysokým zastoupením tohoto odvětví, zejména v krajích Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém;
- rozvojem terciérního sektoru, kterým byla absorbována velká část pracovníků odcházejících z neefektivních výrobních a který se intenzivněji koncentroval do velkých měst a aglomerací;
- nestejným rozvojem soukromého podnikání, zejména malého a středního podnikání, kde se nezdařilo vytvořit dost silný sektor malých a středních firem zaměřených na výrobu hmotných statků a na průmyslové služby;
- nízkou mobilitou pracovních sil mezi regiony, spojenou s omezenou možností získání bytů v místech pracovních příležitostí a se zhoršující se dopravní obslužností

zajišťovanou prostředky hromadné osobní dopravy, tíživě se projevující především v oblastech s většími vzdálenostmi mezi obcemi a s nízkou hustotou zalidnění;

- neuspokojivým stavem životního prostředí zejména v těžebních oblastech, v oblastech s nepříznivou strukturou průmyslové základny – Moravskoslezský a Ústecký kraj – a v důsledku kumulace škodlivých vlivů ve velkých městech – Praha, Brno, Plzeň, Ústí nad Labem, Pardubice, Hradec Králové a jejich okolí;

- existencí územně – technických specifik a problémů ztěžujících rozvoj některých regionů; jde zejména o důsledky těžby nerostných surovin a o mimořádně velkou členitost krajiny (podíl horských a podhorských oblastí na území regionu), která způsobuje problémy v oblasti dopravní dostupnosti a ekonomické efektivnosti regionů;

- rozdílnou geografickou polohou regionů v České republice i vzhledem ke státům EU a hlavním evropským dopravním koridorům. [4]

3.5 Finanční systém na úrovni územní samosprávy

Veřejné finance jsou definovány jako peněžní vztahy vznikající v souvislosti s tvorbou, rozdělováním a používáním peněžních fondů spojených s činností veřejných institucí. [6]

Finanční systém článků územní samosprávy tvoří územní rozpočet a mimorozpočtové fondy, a to jak na municipální úrovni, tzn. úrovni obcí, tak na regionální úrovni, v ČR tedy na úrovni krajů. Územní rozpočty, tedy rozpočty obcí a vyšších stupňů územní samosprávy, stejně jako mimorozpočtové fondy jsou součástí rozpočtové soustavy. [2]

3.5.1 Rozpočet a mimorozpočtové fondy

Nejdůležitější částí finančního systému na úrovni územní samosprávy je územní rozpočet. Důležité je rozhodnout o optimálním přiřazení příjmů, zejména daňových, tedy i rozhodnout o daňovém určení, a financování potřeb, tzn. o optimálním objemu a struktuře výdajů jednotlivých rozpočtů v rámci rozpočtové soustavy, tzn. i rozpočtů územní samosprávy, a to především v závislosti na rozdělení odpovědnosti za zajišťování veřejných statků mezi stát a územní samosprávu, a rozhodnout o optimalizaci finančních vztahů mezi rozpočty.

Optimální přiřazení příjmů a výdajů územním rozpočtům ovlivňuje míru samofinancování. To znamená do jaké míry může obec ze svých vlastních příjmů, resp. i daňovým určením vymezených daňových příjmů, financovat své výdaje, které souvisí se zabezpečováním veřejných statků. Ovlivňuje míru soběstačnosti danou poměrem vlastních příjmů k celkovým příjmům rozpočtu. [2]

Územní rozpočet

Rozpočet je základem hospodaření obcí, regionů, v ČR tedy krajů.

Územní rozpočet lze charakterizovat jako:

- decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence;
- z účetního hlediska je to bilance příjmů a výdajů;
- je důležitým rozpočtovým plánem, podle kterého se v rozpočtovém období bude hospodařit;
- je nástrojem realizace koncepce municipální, resp. regionální politiky na úrovni územní samosprávy, je nástrojem realizace volebních programů.

Je také velmi důležitým nástrojem prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatel daného území, nástrojem řízení a financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. [2]

Rozpočet obce a kraje obsahuje:

- příjmy a výdaje mající vztah k činnosti samosprávy, tzn. k samostatné působnosti;
- finanční vztahy k veřejnému sektoru;
- finanční vztahy k podnikatelským subjektům;
- finanční vztahy ke státnímu rozpočtu a ke státním fondům, a to zejména prostřednictvím dotací;
- finanční vztahy mezi kraji;
- finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje;
- finanční vztahy k ostatním obcím;
- krátkodobé návratné finanční výpomoci či půjčky z rozpočtů ostatních článků rozpočtové soustavy;
- finanční vztahy k ostatním subjektům, například k bankovnímu sektoru. [2]

Rozpočtová skladba

Příjmy a výdaje všech veřejných rozpočtů, tedy i rozpočtů územních podrobně člení tzv. rozpočtová skladba (klasifikace). Je to systematické a přehledné třídění, které:

- zabezpečuje jednotnost a přehlednost rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě;
- analyzuje příjmy a výdaje v rozpočtové soustavě, v čase i prostoru, včetně komparace, i pro mezinárodní srovnání;
- agreguje a sumarizuje příjmy a výdaje za celou rozpočtovou soustavu s využitím tzv. konsolidace, která umožňuje eliminovat riziko několikanásobného načítání určité operace, např. v případě dotací;
- zajišťuje potřebné informace a jejich využití v rozpočtové politice;
- propojuje účtování peněžních operací. [2]

Mimorozpočtové fondy

Součástí finančního systému každého článku územní samosprávy není jen příslušný územní rozpočet, ale mohou to být i další mimorozpočtové peněžní fondy, a to:

- neúčelové a
- účelové. [2]

Častěji jsou vytvářeny mimorozpočtové fondy účelové. Tyto fondy jsou součástí finančního systému územní samosprávy, protože:

- jejich využívání umožňují pravidla hospodaření, v ČR např. rozpočtová pravidla územních rozpočtů;
- jsou zřizovány na základě rozhodnutí voleného orgánu územní samosprávy, např. v ČR rozhodnutím obecního nebo krajského zastupitelstva za účelem zajistit dlouhodobou stabilitu financování určité potřeby prostřednictvím účelově vymezených veřejných výdajů s přímou vazbou na rozpočtově určené veřejné příjmy, např. na komunální bydlení, na opravy památek apod.;
- hospodaří s veřejnými prostředky, o čemž se rozhoduje veřejnou volbou, např. v ČR v obecním nebo krajském zastupitelstvu, tyto orgány také schvalují hospodaření mimorozpočtových fondů;
- mohou mít finanční vztah k územnímu rozpočtu, např. v ČR lze poskytovat dotace do mimorozpočtových fondů z územního rozpočtu a naopak. [2]

3.5.2 Dotace

Finance do územní samosprávy lze získat pomocí dotací, které jsou v podstatě peněžitou úhradou od státu, územněsprávního celku nebo Evropské Unie.

Poskytování dotací je často spojováno s vlastní účastí obce, dotace tedy dokážou pokrýt jen část částky potřebné na realizaci daného projektu. Dotace se vyplácejí vždy na konkrétní projekt, často však až po jeho dokončení. Obce jsou tedy nuceny si na realizaci projektu vzít úvěr a ten poté splácet pomocí dotace.

Způsob převádění daňových příjmů na účet příslušného územního rozpočtu, stejně tak i způsob převádění dotací, má vliv na hospodaření územní samosprávy (v současné době ho upravuje zákon o rozpočtovém určení daní).

Způsob převádění finančních prostředků ze státního rozpočtu a státních fondů do obecních a krajských rozpočtů upravují rozpočtová pravidla a navazující usnesení vlády. Jde o tři základní typy finančních vztahů:

- přímé finanční vztahy mezi státním rozpočtem a příjemcem dotace;
- zprostředkované finanční vztahy prostřednictvím rozpočtu kraje;
- vztahy programového financování. [1]

3.5.3 Úvěr

Obec může k financování určitých projektů využít též úvěru od peněžního ústavu, což je tzv. návratný příjem. Tyto návratné příjmy jsou totiž spojeny s úrokovým zatížením, které zatěžuje budoucí hospodaření obce.

Obce využívají různé druhy úvěrů, a to úvěry krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. [1]

Města a obce na území České republiky mají možnost využívat úvěry např. od Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. (dále jen ČMZRB).

V nynější době se jedná o *Municipální úvěr v programu OBEC 2* a *Municipální úvěr v programu MUFIS 2*.

Municipální úvěr v programu OBEC 2 lze čerpat ve výši 8 - 250 mil. Kč, doba splatnosti je 10 – 15 let od data podpisu smlouvy o úvěru, úroková sazba je pevná po celou dobu splácení a úvěr lze bez sankcí předčasně splatit. Splátky jistiny lze odložit až o 36 měsíců.

Způsobilými výdaji jsou náklady na pořízení a rekonstrukci dlouhodobého hmotného majetku, včetně pořízení pozemků, a náklady na související projektovou dokumentaci. Tyto výdaje musí bezprostředně souviset s realizací daného projektu a účetní a daňové doklady musí být splatné po datu podpisu smlouvy o úvěru.

Podmínky pro poskytnutí úvěru jsou následující:

- projekt bude realizován na území České republiky;
- projekt musí být zaměřen na zachování a rozvoj infrastruktury ve vlastnictví obcí zvyšující kvalitu života obyvatel. [8]

Municipální úvěr v programu MUFIS 2 mohou využívat města a obce s výjimkou hlavního města Prahy. Tento úvěr lze čerpat do výše 30 mil. Kč, úroková sazba je pevná po celou dobu splácení a doba splatnosti je 10 let. Úvěr lze také bez sankce předčasně splatit. Splátky jistiny lze odložit až o dva roky od data podpisu smlouvy o úvěru.

Způsobilé výdaje jsou totožné s předchozím úvěrem.

Podmínky pro poskytnutí úvěru jsou následující:

- projekt bude realizován na území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy;
- projekt musí být zaměřen na zachování a rozvoj technické infrastruktury ve vlastnictví obce a s tím spojené úpravy komunikací a veřejných prostranství.

Žádosti o oba typy úvěrů přijímají všechny pobočky Českomoravské záruční a rozvojové banky. [8]

4 Charakteristika a funkce města, výchozí analýzy

4.1 Základní údaje o městě Sázava

Město Sázava leží ve Středočeském kraji na stejnojmenné řece v nadmořské výšce 312 a Černé Budy 295 metrů, asi 40 km jihovýchodně od Prahy a 10 km severně od dálnice D1 Praha - Brno.

V roce 1997 Sázava získala statut města. Katastrální výměra města Sázavy je 2041 ha. Podle oficiálních výsledků sčítání lidu z roku 2001 bylo v Sázavě, pod kterou spadají okolní osady Bělokozly, Čerhenice, Dojetřice a vlastní části města, tedy Sázava a Černé Budy, celkem 3728 obyvatel. Ke konci roku 2008 to bylo dle ČSÚ 3797 obyvatel, z toho 2760 ve věkové kategorii 15 – 64 let (viz Tabulka č. 1). [13]

Tabulka č. 1 : Katastrální výměra a počet obyvatel města Sázavy (k 31.12.2008)

Katastrální výměra (ha)	2041
Počet obyvatel	3797
- z toho ve věku 15 – 64 let	2760

Zdroj: Český statistický úřad

V následující tabulce je zachycen demografický vývoj od roku 1970 do roku 2008. Údaje z let 1970, 1980, 1991 a 2001 pochází ze sčítání lidu a rok 2008 dle ČSÚ. [13]

Z tabulky tedy lze vyčíst, že počet obyvatel ve městě má stále mírně stoupající tendenci.

Tabulka č. 2: Demografický vývoj ve městě Sázava

Rok	1970	1980	1991	2001	2008
Počet obyvatel	2780	3637	3688	3728	3797

Zdroj: Český statistický úřad

Správní obvod obce s pověřeným Městským úřadem Sázava je vymezen územím obcí Chocerady, Choratice, Ostředek, Sázava, Vodslivy a Xaverov.

Město Sázava má také svůj městský znak, který byl schválen Parlamentem ČR. V roce 1997 ho vytvořil přední český heraldik Jiří Louda.

Na tomto znaku je symbol řeky (modrá vlna), symbol kláštera (červená věž kostela sv. Prokopa a čtyři červené gotické oblouky nedostavěného trojlodí), dále symbol mnišství (černá benediktýnská kápě) a nakonec symbol opatství (zlatá berla).

Na některých starších upomínkových předmětech a pohlednicích je možno nalézt neoficiální znak vytvořený v roce 1966, na kterém je v modrém štítu stříbrná brána s jednou špičatou věží, v ní zlatá berla, nad ní vpravo zlatá mnišská kápě a vlevo zlatá křivule. [9]

4.2 Nejstarší dějiny města

Archeologické nálezy prokázaly počátky lidské přítomnosti na území dnešního města Sázavy již v období zemědělského pravěku.

Na Bílém kameni u Sázavy se těžil již před šesti tisíci lety kamennými nástroji krystalický vápenec. Je to jeden z nejstarších příkladů pravěké těžby v Evropě.

Ve 30. letech minulého století byly při výzkumech Dr. Žebery na Bílém kameni nalezeny desítky pravěkých lomových jam a tisíce kamenných nástrojů.

Teprve nedávno se v Sázavě u mostu našly zlomky keramické nádoby, která by mohla pocházet z mladší doby kamenné a může prozrazovat polohu osady pravěkých těžařů. Právě do těchto míst, která byla příhodná pro brod, se stáčí jedna z větví legendární Čertovy brázdy, o níž se říká, že byla pravěkou a raně středověkou obchodní cestou, která z Polabí vedla přes Sázavu proti toku Blanice do jižních Čech a dále k Dunaji.

Z pozdní doby kamenné byly v blízkosti Čertovy brázdy nedávno rozpoznány na skalách západně od města tři opevněné polohy – výšinná sídliště řivnáčské kultury

(začátek 3. tisíciletí př. n. l.). Z období germánského osídlení naší země v mladší době římské se našlo několik žárových hrobů v údolní poloze Na Křemelce.

V raném středověku vzniklo mezi řekou a Dojetřickým potokem rozsáhlé hradiště. Osídlení tohoto opevněného místa spadá především do 8. až 9. stol. Na druhé straně řeky Sázavy, nad Čertovou brázdou směrem k osadě Mělníku, se nachází mohylové pohřebiště také z 9. století. [9]

4.3 Historie až současnost

Kdysi trhové městečko Sázava je sice poprvé zmiňováno k roku 1405, ale je nepochybně mnohem starší.

Vlastní městečko se dříve rozkládalo podél jižní cesty od prastarého brodu. Jeho stavební rozvoj je spojen až se začátkem 20. století a s příchodem železnice, kdy si na levém břehu řeky na Oldřichově nábřeží postavili své domy bohatí letní návštěvníci města. Naproti mostu na levém břehu řeky vybudovala Církev československá husitská v letech 1939 – 41 Sbor opata Prokopa, který se stal další dominantou města Sázavy.

K městu Sázava neodmyslitelně patří také komplex skláren. Založeny byly již v roce 1837 a od té doby byla Sázava se sklářskou výrobou nepřetržitě spjata.

Poválečná výstavba se přesunula právě do blízkosti sklárny, kde v průběhu posledního půlstoletí vzniklo centrum současného města. V roce 1999 bylo u kulturního domu, který byl postaven v 50. letech minulého století, vytvořeno náměstí Voskovce a Wericha v místech bývalého parku.

Severně od náměstí na levém břehu řeky vzniká krajinářský park Havránka s několika vodními plochami. Tento park je součástí biokoridoru, který prochází podél řeky celým městem.

Za sklárnami v oblasti zvané Na Křemelce vzniká moderní čtvrť rodinných domů. Moderní část obce byla spojena s Černými Budami pomocí nové lávky pro pěší. Na pravém břehu řeky za touto lávkou, přímo uprostřed města, překvapí velká zatravněná plocha, která je výhledově předurčena k vybudování nového centra města. Nyní ale v její severní části chátrají budovy klášterního pivovaru a hospodářského dvora, které představují cenný architektonický krajinný prvek a které jsou od roku 1976 v klášterním památkovém ochranném pásmu. V severozápadní části města se rozvinula především výstavba rodinných domů a postupně se zde buduje průmyslová zóna.

Jak už bylo výše uvedeno, od roku 1997 je Sázava městem. Ve stejném roce byl vytvořen i její oficiální městský znak. [9]

4.4 Vedení a orgány města

4.4.1 Vedení

Starosta

Nynější starosta města Sázavy se jmenuje Petr Šibrava, je též členem Rady města a Zastupitelstva města.

Tajemník

Tajemníkem městského úřadu je Ing. Jiří Huml, který je nadřízen všem pracovníkům úřadu a technických služeb a plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů.

Prostřednictvím pracovníků městského úřadu tajemník zabezpečuje plnění usnesení zastupitelstva města a rady města, koordinuje a kontroluje činnost pracovníků městského úřadu a technických služeb. Řeší rovněž personální otázky a zodpovídá za personální a materiálové zajištění chodu úřadu.

Tajemník je ze své činnosti v oblasti samostatné i přenesené působnosti odpovědný starostovi. [9]

Odbor vnitřních věcí

Tento odbor zajišťuje agendu sekretariátu starosty a tajemníka, zajišťuje jednání volených orgánů města, stížnosti, petice, podatelnu, odbavování poštovních zásilek, kopírování dokumentů, poskytování informací klientům městského úřadu, hlášení a správu městského rozhlasu, zpracování a distribuci zápisů zastupitelstva, rady a porady starosty. Zajišťuje též vypracovávání posudků na občany pro potřeby soudů, policie a ostatních institucí.

Zabezpečuje správu počítačové sítě, komunikačních technologií, databází a softwarového, hardwarového a komunikačního vybavení všech pracovišť úřadu.

Vede agendu matričních knih pro obce spadající pod pověřený úřad. Aktualizuje sbírky listin a zajišťuje jejich archivaci. Zajišťuje oznamovací povinnosti matričních událostí a hlášení pro ČSÚ. Vydává osvědčení o právní způsobilosti uzavření manželství v cizině a osvědčení k uzavření manželství církvemi. Zajišťuje změnu jména a příjmení.

Vyhotovuje a ověřuje souhlasná prohlášení rodičů do zápisů určování otcovství před a po narození dítěte.

Vede evidenci trvale bydlících obyvatel Sázavy. Vede správní řízení k žádostem o zrušení údaje adresy trvalého pobytu. Vede přidělování indexů čísel popisných a evidenčních pro centrální registr evidence obyvatel. Provádí výpisy z informačního systému evidence obyvatel.

Vede aktuální stálé voličské seznamy, zvláštní seznamy občanů EU žijících na území města. Vydává voličské průkazy a vede jejich seznam. Spolupracuje při zajišťování organizace voleb a referend.

Zabezpečuje agendu osobních a cestovních dokladů. Vyřizuje podklady pro vystavení osvědčení o státním občanství ČR.

Zabezpečuje agendu vidimace listin a legalizace podpisů.

Zajišťuje agendu spojenou s vydáváním výpisů z rejstříků – CZECHPOINT, záležitosti branné pohotovosti státu a jiných mimořádných situací, administrativně a organizačně zajišťuje svatební obřady, vítání občánků, setkání jubilantů, chod obřadní síně a přilehlých prostor.

Vyřizuje podklady pro přestupkové řízení. [9]

Odbor ekonomický

Ekonomický odbor zpracovává podklady pro přípravu a čerpání rozpočtu města, zpracování návrhu rozpočtu, finančního výhledu a závěrečného účtu. Dohlíží nad čerpáním rozpočtu, nad ekonomikou příspěvkových organizací a organizačních složek, které město zřídilo. Zpracovává finanční analýzy a komentáře.

Vede účetní agendy města, fakturování a likvidaci faktur. Spravuje úložiště smluv uzavřených městem, vede účetní evidenci majetku a zajišťuje jeho inventarizace. Provádí odvody a platí daně za město. Eviduje pohledávky a provádí jejich vymáhání. Eviduje fondy města. Dále vede agendy darovacích smluv, účetně eviduje a účtuje o bytech a nebytových prostorách na základě podkladů odboru rozvoje a správy města a eviduje a vymáhá pohledávky z nájmu a pronájmu.

Vede kompletní personální a mzdovou agendu města. Likviduje cestovní náhrady, dávky nemocenského pojištění a spravuje agendu důchodového zabezpečení.

Spravuje místní poplatky, zpracovává návrhy právních předpisů města v oblasti daní a poplatků.

Vede pokladní agendu, eviduje objednávky a vydává ceniny. Administrativně spravuje městský hřbitov. Eviduje a vydává ochranné pracovní pomůcky. Povoluje a provádí státní dozor v oblasti loterií a jiných podobných her. Vede agendu veřejných sbírek. [9]

Odbor rozvoje města a správy majetku

Tento odbor vede komplexní agendu dotací ze státních fondů, krajských fondů a fondů EU. Vyhledává dotační tituly, administruje žádosti o poskytnutí dotací, průběžně kontroluje a vyhodnocuje realizované akce.

Připravuje investiční akce, schválené v rámci programu rozvoje města zastupitelstvem města. Připravuje investiční plán, inženýrské a projektové činnosti, zajišťuje znalecké posudky, připravuje podklady pro výběrová řízení, výběr dodavatelů dle obecně závazných právních norem, připravuje smlouvy k realizaci investičních akcí, provádí kontrolu vlastní realizace a závěrečné vyhodnocení, v případě stavebních akcí zajišťuje kolaudační řízení a zápis do katastru nemovitostí.

V oblasti podnikání s majetkem města, zajišťuje vyjádření a stanoviska města jako vlastníka.

Spravuje technický stav bytů, bytových domů a nebytových prostor.

Zajišťuje údržbu technického zařízení budov, veřejného osvětlení, stavebních konstrukcí a střech, vodovodů a kanalizací ve vlastnictví města.

Zajišťuje správu městských lesů a hospodaření v nich.

Vydává povolení k užívání veřejného prostranství, umístění reklam a vyměřuje poplatky za ně.

Shromažďuje podněty a podílí se na přípravě podkladů k územnímu plánování.

Zajišťuje evidenci nakládání s odpady na území města. Prostřednictvím technických služeb města a dodavatelů zajišťuje čištění města, svoz komunálního odpadu, odpadkových košů, separaci odpadů, správu sběrného dvora.

Zajišťuje agendu silničního správního úřadu nad místními a účelovými komunikacemi na území města. Povoluje zvláštní užívání místních a účelových komunikací a zastupuje město ve správních řízeních. Provádí státní odborný dozor nad místními komunikacemi.

Zajišťuje agendu vraků v souladu se zákonem č. 13/97 Sb. o pozemních komunikacích v platném znění a zajišťování odtahu vozidel z místních komunikací. [9]

Odbor sociálních věcí

Zajišťuje výkon státní správy na úseku sociální péče, zejména dávky hmotné nouze. Koordinuje činnosti se státními i nestátními institucemi na úseku sociální péče, péče o staré občany, těžce zdravotně postižené občany a osamělé osoby.

Vypracovává podklady pro rozhodování rady města a bytové komise. [9]

Odbor výstavby a životního prostředí

Zajišťuje výkon státní správy na úseku územního plánování a stavebního řádu dle zákona č. 183/2006 Sb., výkon státní správy u vodních děl dle zákona č. 254/2001 Sb., výkon státní správy na úseku ZPF dle zákona č. 334/1992 Sb., výkon státní správy na úseku ochrany ovzduší dle zákona č. 86/2002 Sb.

Povoluje kácení stromů rostoucích mimo les dle zákona č. 114/1992 Sb.

Spolupracuje a pomáhá zejména odboru rozvoje města a správy majetku při realizaci akcí, které jsou v zájmu města. [9]

4.4.2 Orgány

Město Sázava má pět orgánů, a to starostu, radu města, zastupitelstvo, kontrolní výbor a finanční výbor.

Rada města Sázavy čítá pět členů – a to starostu, 1. místostarostu, který je zároveň předsedou bytové komise, a 3 radní, kteří zastávají funkce předsedy finančního výboru, předsedy architektonicko - urbanistické komise a člena kontrolního výboru.

Zastupitelstvo města má 17 členů, protože se v případě Sázavy jedná o město s více než 3000 obyvateli.

Kontrolní výbor má 5 členů, a to předsedu a 4 členy výboru.

Finanční výbor má stejně jako výbor kontrolní 5 členů, a to předsedu a 4 členy. [9]

4.5 Trh práce, podnikání ve městě

Podle údajů Českého statistického úřadu má ve městě Sázava sídlo celkem 922 ekonomických subjektů, 809 z toho je fyzických osob a 113 osob právnických. Největší podíl na fyzických osobách potom tvoří živnostníci – 755 z 809. (viz Tabulka č. 3) [13]

Tabulka č. 3 : Ekonomické subjekty se sídlem na území města (k 31.12.2008)

CELKEM	922
<i>Fyzické osoby</i>	<i>809</i>
- z toho živnostníci	755
<i>Právnické osoby</i>	<i>113</i>
- z toho obchodní společnosti	38
- z toho družstva	2

Zdroj: Český statistický úřad

Sázava je především průmyslovým městem, dominuje zde rozsáhlý areál skláren KAVALIERGLASS, a.s. (do roku 2009 Sklářny Kavalier, a.s.), který v nynější době zaměstnává cca 800 osob.

KAVALIERGLASS, a.s.

Sklárny KAVALIERGLASS, a.s., resp. dřívější Sklářny Kavalier, a.s., mají s výrobou boritokřemičitých skel první zkušenosti již ze třicátých let minulého století a dynamický rozvoj technologií probíhal v 50. až 80. letech. Sklářny KAVALIERGLASS, a.s. mají

nyní komplexní know-how pro technologie tavení, automatickou výrobu hlavních produktů, tedy trubic, lisovaných i foukaných výrobků varného domáckého skla, laboratorního a technického skla, a také know-how pro ruční zpracování, které zahrnuje hutní i sklofoukačské tvarování, mechanické opracování, výroba a montáž aparatur.

Dosaženou úrovní technologie se sklárny řadí mezi nejvýznamnější výrobce boritokřemičitého skla SIMAX se špičkovými technologiemi. Sklárny nabízí takové výrobky a služby, které optimálně uspokojí potřeby každého zákazníka. [11]

V Sázavě dále působí několik dalších menších firem, jako např. firma na výrobu obalů SCA Packaging, s.r.o., stavební firma DASKO, s.r.o., nebo Stavební klempířství Novotný, s.r.o.

Další pracovní příležitosti se naskytují například ve dvou supermarketech (TESCO a FloP), u drobných podnikatelů, v restauračních zařízeních, v pekárně apod.

4.6 *Kultura, sport a rekreace*

4.6.1 Kulturní zařízení a akce

Město Sázava provozuje kino, jehož program je k dispozici na výlepových plochách ve městě a v místním měsíčníku Sázavské listy. Kino se nachází v Kulturním centru na náměstí Voskovce a Wericha a filmy promítá pravidelně jednou týdně, většinou o víkendu.

Kromě kina se v kulturním centru na náměstí nachází i sál divadla. Divadelní činnost zde provozují jak sázavští ochotníci, tak hostující soubory.

S divadlem souvisí i přehlídka současného amatérského hudebního divadla Voskovcova Sázava pořádaná Městem Sázava společně s divadelním souborem Jiřího Voskovce (sázavští ochotníci) již od roku 2000 pravidelně každý rok v září a říjnu.

V sále kulturního centra se uskutečňuje veřejné rozhlasové natáčení pořadu Českého rozhlasu Radiodárek, kterého se účastní známí umělci a osobnosti, které mají spojitost s městem.

V Sázavě se v letech 2002 – 2006 vždy na začátku srpna konal v areálu Ostrov multikulturní open – air festival SázavaFest. Uskutečnilo se zde celkem pět ročníků. Předtím v roce 2001 se jeho první ročník uskutečnil v nedalekém Týnci nad Sázavou a od roku 2007, tedy od jeho sedmého ročníku, se koná Kácově.

Ve městě se nachází i jeden hudební klub, kde se nepravidelně konají koncerty skupin nejrůznějších žánrů. Během léta se pořádají hudební produkce i u řeky Sázavy v areálu kiosku Pod Vrbou v blízkosti Sázavského kláštera.

Kulturní síň U Martina je výstavní a koncertní síň Městského úřadu v Sázavě, kde se pořádají nejrůznější koncerty, výstavy a natáčení. V minulých letech mohlo být příkladem veřejné rozhlasové natáčení zábavného pořadu Českého rozhlasu Voskování, kterého se účastnily známé osobnosti.

Nadace Světový étos - centrum Prokopios, která má sídlo v areálu kulturní síně U Martina, se stará zejména o výchovu mladých lidí. Hlavní každoroční akce jsou Letní filosofická škola a malířská Škola vidění.

V Sázavě se na náměstí Voskovce a Wericha nachází Městská knihovna, kde je k dispozici literatura ve volném výběru, internet pro veřejnost, hudební oddělení s půjčovnou CD.

4.6.2 Sport

Město Sázava i jeho okolí nabízí spoustu možností ke sportování i k odpočinku. Ve městě se nachází dvě tělocvičny, fotbalové hřiště, atletický areál, tenisové kurty,

několik dětských hřišť, dvě posilovny, bowling se čtyřmi dráhami. Venkovní sportoviště je i u Základní školy.

Ve městě aktivně funguje několik spolků a oddílů, např. Florbal, tenisová akademie, Fitclub, TJ Kavalier Sázava oddíl atletiky, Fotbalový klub Kavalier Sázava a další.

V Sázavě jsou každý rok pořádány četné sportovní akce, nejznámější jsou únorový Pochod do neznáma, červnový cyklistický závod Sázavský Blizák, který vede po terénních tratích v okolí města, a Turnaj v malé kopané pořádaný též v červnu.

4.6.3 Rekreace

Město Sázava je považováno za centrum jedné z českých významných rekreačních oblastí – Posázaví a je vhodným výchozím bodem do okolí ideálního pro pěší turistiku, cykloturistiku i agroturistiku.

Na východ od města se nachází např. zřícenina hradu Talmberk, Rataje nad Sázavou a Český Šternberk, na západ národní přírodní rezervace Ve Studeném, hvězdárna v Ondřejově, Stříbrná Skalice a Komorní Hrádek, severně leží Kouřim a jižně Konopiště a Blaník.

Díky stejnojmenné řece – Sázavě – je město i významným vodáckým střediskem. S rekreací souvisí i ubytovací a stravovací zařízení, kterých je v Sázavě velké množství. Ubytovat se v Sázavě lze v Hotelu Sázava, v areálu Sázavský Ostrov, ve dvou tábořištích, v několika restauračních zařízeních nebo v soukromí.

4.7 Dopravní spojení

Výhodou je velmi dobré vlakové i autobusové spojení města s hlavním městem Prahou, okresním městem Benešovem i dalšími městy, např. s Uhlířskými Janovicemi, Kolínem, Kutnou Horou.

Sázava je prostřednictvím Pražské integrované dopravy spojena s Prahou linkou č.382, která jezdí ve všední dny v přibližně hodinových intervalech. V Sázavě jsou zastávky Sázava - autobusová stanice, Sázava – Černé Budy a Sázava – Osada Kopanina. Spoj končí v Praze na konečné stanici metra C - Háje.

V rámci vlakové dopravy je Sázava na železniční trati Čerčany– Světlá nad Sázavou. Nachází se zde nádraží Sázava – Černé Budy a dále zastávky Sázava – zastávka a Plužiny.

4.8 Školství, zdravotnictví a sociální péče

4.8.1 Školství

Ve městě se nachází jedna Základní škola a mateřská škola, která sídlí na náměstí Voskovce a Wericha. Vysoká, vyšší či střední škola ani odborné učiliště se ve městě nenachází.

Základní škola v Sázavě je úplnou středně velkou školou s 1. - 9. postupným ročníkem. Postavena byla v roce 1961 a druhou budovou byla doplněna v roce 1983. Tělocvična stojící v těsné blízkosti školy byla vybudována v roce 2001. Školu navštěvuje ročně cca 350 žáků a výuka probíhá ve dvou paralelních třídách všech ročníků, takže má škola v současné době 18 kmenových tříd a k tomu několik odborných pracoven.

Budova školy se nachází uprostřed města, nedaleko panelového sídliště. Tvoří ji dva propojené pavilony s učebnami pro 1. a 2. stupeň, budova tělocvičny se školními

dílnami a areál venkovního sportoviště. Školní družina při ZŠ je umístěna v jedné z přilehlých budov mateřské školy.

Převážná většina žáků školy jsou děti z okolního sídliště a přilehlých čtvrtí rodinných domů, ale do sázavské školy dojíždí 75 žáků z okolních obcí a vzhledem k tomu je upraven začátek vyučování na 8:15 hodin. Školu navštěvují žáci i z nespádových obcí – Přívlaky, Nechyba, Xaverov, Radvanice, Chrástná, Mělník, Rataje nad Sázavou, Leděčko, Choratice, Malovice, Benátky, Samechov, Drahňovice aj.

Cílem je začlenění školy do informačního systému města a to, aby škola i nadále fungovala jako centrum vzdělání a částečně i kultury v obci.

Škola udržuje stávající tradice školy a buduje nové. Její ambicí je vytvořit příjemné a podnětné prostředí s důrazem na diferenciaci potřeb žáků. [10]

4.8.2 Zdravotnictví

Ve městě se nacházejí dvě zdravotní střediska.

V prvním středisku, které sídlí v administrativní budově firmy KAVALIERRGLASS, a.s. (dříve Sklářny Kavalier, a.s.) se nachází ordinace praktického lékaře, ordinace zubního lékaře, ordinace kožního lékaře, ordinace ušní, nosní, krční, ordinace očního lékaře a masáže.

Ve druhém středisku sídlícím na náměstí Voskovce a Wericha je ordinace praktického lékaře, ordinace dětského a dorostového lékaře, ordinace zubního lékaře, gynekologická ambulance, rehabilitace a lékárna.

4.8.3 Sociální péče

V Sázavě je jeden dětský domov, který se nachází v blízkosti kulturní síně sv. Martina. Chybí zde domov pro seniory či dům s pečovatelskou službou.

4.9 Památky a cestovní ruch

Klášter Sázava

Dominantou města Sázavy je starý benediktýnský klášter založený již v roce 1032 knížetem Oldřichem a poustevníkem Prokopem.

Hned od 11. století byl klášter významným střediskem slovanské liturgie a vzdělanosti.

Ve 14. století byl přestavěn v gotickém stylu a právě z této doby se zachoval kostel sv. Prokopa.

Znovu přestavěn byl klášter v 17. století a to ve stylu barokním.

V roce 1785 byl klášter zrušen, prodán a poté přestavěn na zámek v novorenesančním klasicismu.

Každý nynější návštěvník kláštera si může prohlédnout expozici s názvem Staroslověnská Sázava. Tato expozice vypráví příběh českého národního patrona sv. Prokopa a úcty k němu na pozadí českých i evropských dějin. K vidění je v rámci prohlídky i barokní refektář a gotická kapitulní síň se vzácnými nástěnnými malbami ze 14. století, které zobrazují výjevy ze života Panny Marie, dále barokní poutní kostel sv. Prokopa, kde se nachází hlavní oltář s obrazem Nanebevzetí Panny Marie a původně středověká krypta, v níž je uložena relikvie tohoto světce.

V severní zahradě kláštera jsou k vidění odkryté základy tetrakonchy, románského kostela sv. Kříže vysvěceného v 11. století.

V roce 2007 byly objeveny barokní a gotické freskové výzdoby v křížové chodbě kláštera.

Pověst vázaná k sázavskému klášteru praví, že tomu, kdo na dominantě kláštera, 56 metrů vysoké gotické věži, najde všechny hvězdičky, se na přímlovu sv. Prokopa splní to, co je jeho nejhlubším přáním. [12]

Kostel sv. Prokopa

Tento kostel je v současné době využíván k bohoslužebným účelům Československou husitskou církví.

Kostel sv. Martina

Areál kolem původně gotického, později barokně přestavěného, kostela sv. Martina je další dominantou města Sázavy.

Kostel je již odsvěcen a v nynější době slouží jako výstavní a hudební síň.

Náměstí Voskovce a Wericha

Nezapomnělo se ani na slavného rodáka, herce a dramatika Jiřího Voskovce.

V roce 1999 bylo u kulturního domu v centru města vytvořeno náměstí Voskovce a Wericha, kterému dominuje fontána se symbolikou románské tetrakonchy a pamětní deska Voskovce a Wericha, kterou vytvořil akademický sochař Laco Sorokáč. [12]

5 Řešení rozvoje vybrané oblasti města

V této kapitole bude nejdříve nastíněn Strategický plán rozvoje města Sázava vytvořený v roce 2008. Dále bude vybrána jedna z devíti prioritních oblastí uvedených v tomto strategického plánu, u níž byla aplikována analýza SWOT a následně byla definována hlavní opatření pro její rozvoj.

Poté budou popsány již splněné cíle vztahující se ke strategickému plánu rozvoje města.

5.1 Strategický plán rozvoje města

V roce 2008 byl z vůle zastupitelstva města Sázavy vytvořen strategický plán. Vznikl z důvodu vytyčení střednědobých a dlouhodobých priorit města Sázavy, jejich naplnění, kontroly a zajištění optimálních forem jejich financování.

Jako střednědobý horizont bylo určeno volební období končící rokem 2010 a jako dlouhodobý horizont časové období přesahující toto volební období.

Nástroji naplnění tohoto plánu mají být především finanční zdroje, lidské zdroje a Územní plán města.

Zastupiteli města byly formulovány jednotlivé vize, cíle a prioritní oblasti strategického plánu, který se bude průběžně dále vyvíjet a jeho obsah bude základem pro práci v dlouhodobém horizontu. [14]

5.1.1 Vize

Ve strategickém plánu bylo stanoveno pět základních vizí a to:

- vize malebného města na stejnojmenné řece s bohatou historií a památkami v zachovalé přírodě středního Posázaví,

- vize klidného bezpečného města, přívětivého k turistům s širokým spektrem kvalitních služeb,
- vize města komunikujícího se všemi složkami svých obyvatel,
- vize města s nabídkou perspektivního zaměstnání, přiměřenou nabídkou kvalitních vzdělávacích služeb, kvalitního bydlení i volnočasových aktivit,
- vize přirozeného centra regionu. [14]

5.1.2 Strategické cíle města

Mezi strategické cíle určené ve strategickém plánu patří například zvyšování životní úrovně a kvality života ve všech částech města, podpora podnikání v oblasti obchodu a služeb, tvorba podmínek pro hospodářský růst města, zvýšení bezpečnosti ve městě, zachování kulturního i přírodního bohatství, rozvoj sociálních a zdravotnických služeb, podpora rozvoje vzdělání, podpora volnočasových aktivit obyvatel a návštěvníků města atd. [14]

5.1.3 Demografická situace města Sázavy

Sázava se svými 3797 obyvateli (rok 2008) patří mezi malá města a v nejbližším časovém období by se tento počet neměl nijak výrazně měnit.

Například v roce 2008 činil celkový přírůstek 15 osob, z čehož bylo 12 osob přírůstkem přirozeným a 3 osoby tzv. přírůstkem stěhováním (viz Tabulka č. 4).

Tabulka č. 4: Pohyb obyvatelstva ve městě Sázava v roce 2008

Živě narození	49
Zemřelí	37
Přirozený přírůstek	12
Přistěhovalí	80
Vystěhovalí	77
Přírůstek stěhováním	3
<i>Celkový přírůstek</i>	<i>15</i>
Sňatky	17
Rozvody	11

Zdroj: Český statistický úřad

A právě naplňováním vizí a dosahováním cílů v jednotlivých oblastech plánu by se měly vytvářet podmínky pro příznivý demografický vývoj. [14]

5.1.4 Prioritní oblasti

Ve strategickém plánu bylo stanoveno devět prioritních oblastí a to:

- technická infrastruktura,
- sociální a zdravotní péče,
- bezpečnost ve městě,
- komunikující město,
- kulturní dědictví, cestovní ruch, využití volného času,
- rozvoj podnikání,
- příroda, krajina a životní prostředí,
- využití volného času dětí a mládeže,
- rozvoj vzdělání a osvěty. [14]

5.2 Technická infrastruktura

V nynější době je řešení jak technické, tak dopravní infrastruktury velice nákladné a v některých případech i problematické z hlediska organizačního i technického. Některé komunikace a zařízení technické infrastruktury totiž nejsou majetkem města, nýbrž jsou v soukromých rukou, a jejich stav může tedy město ovlivňovat jen nepřímo.

Město Sázava má za cíl průběžně udržovat a samozřejmě také modernizovat infrastrukturu města, a to hlavně rozvojem finančních, organizačních a personálních kapacit na tuto problematiku. [14]

5.2.1 SWOT analýza

Následující SWOT analýza týkající se technické infrastruktury ve městě byla zpracována Městským úřadem v Sázavě v rámci vypracování Strategického plánu rozvoje města z roku 2008.

- Silné stránky

Velkou výhodou je, že město není zatíženo nadměrnou tranzitní dopravou, dále že centrální část města je zásobována pitnou vodou ze silného zdroje od VHS Vrchlice – Maleč, které je město akcionářem.

Centrální část města má též vybudovanou splaškovou kanalizaci a ústřední čističku odpadních vod (ČOV).

Město Sázava má vlastní pozemky, kterými disponuje pro hromadnou i individuální bytovou výstavbu a má také zpracovaný povodňový plán, který obsahuje i plán evakuace osob.

- Slabé stránky

Mezi nevýhody patří špatná dostupnost pro integrovaný záchranný systém, důvodem je geomorfologický profil města.

Městu chybí další prostory pro rozvoj výstavby rodinných domů. Další slabou stránkou je to, že více než polovina městských komunikací jsou slepé ulice, což společně se svažitostí terénu komplikuje údržbu komunikací a svoz odpadu. Výkon těchto činností je tedy obtížnější a finančně náročnější.

Protipovodňová opatření jsou již považována za nedostačující.

- Příležitosti

Za příležitosti nebo možnosti v oblasti technické infrastruktury lze považovat využívání fondů Evropské unie na budování protipovodňových opatření, dále využití prostředků od Ministerstva pro místní rozvoj na výstavbu bytů pro nízkopříjmovou skupinu obyvatel nebo využití dotací na stavbu domu s pečovatelskou službou.

- Hrozby

Město je ohroženo povodněmi při jarních táních a nebo při intenzivních náhlých srážkách. Také v případě polomů nastává problém – přístupové komunikace do města zůstávají neprůjezdné, protože všechny vedou zalesněnými oblastmi. [14]

5.2.2 Hlavní opatření

Ve strategickém plánu bylo v rámci hlavních opatření pro oblast technické infrastruktury definováno následujících pět bodů:

- 1) dopravní napojení na hlavní komunikační trasy;
- 2) bezpečný a plynulý provoz na městských komunikacích;
- 3) protipovodňová opatření a opatření proti následkům přívalových dešťů;
- 4) čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě;
- 5) podpora bytové výstavby.

Jako velké omezení dalšího rozvoje města je špatné dopravní připojení, a to zejména k dálnici D 1. Je třeba tedy usilovat o zlepšení stávající situace.

Co se týče bezpečného provozu ve městě, je třeba spolu se správci komunikací řešit kritická dopravní místa a ve spolupráci se sklárny KAVALIERSGLASS, a.s. realizovat potřebná dopravně – logistických opatření, které by měly za účel snížit frekvenci nákladní dopravy.

Protipovodňová opatření navržená projektem, který zpracovalo Povodí Vltavy je třeba postupně naplňovat a vymezit též možnosti řešení přívalových dešťových vod. Dále je třeba dokončit protipovodňovou ochranu průmyslové zóny.

Dále je nutné udržovat čističku odpadních vod a kanalizační řády a budovat prostřednictvím provozovatele, což je VHS Vrchlice – Maleč, a.s., řády nové. Problémem je také likvidace odpadních vod v osadách Bělokozly, Dojetřice a Čeřenice.

V rámci podpory bytové výstavby je třeba zlepšovat obytné prostředí, zajišťovat kvalitu stavební údržby ve stávajícím bytovém fondu města a usilovat o výstavbu nových bytů, a to jak v bytových, tak i v rodinných domech. [14]

5.3 Splněné cíle

V této podkapitole bude dle pěti výše uvedených bodů týkajících se rozvoje technické infrastruktury sepsáno, jak je strategický plán od jeho vzniku, tedy od roku 2008 plněn. U některých projektů bude uveden i zdroj jejich financování.

5.3.1 Dopravní připojení na hlavní komunikační trasy

V rámci tohoto bodu strategického plánu byly rekonstruovány komunikace v ulicích Husova, Spojovací, část ulice Na Křemelce, také přípojně komunikace Na Káčku a silnice mezi Čerenicemi a Poříčkem.

5.3.2 Bezpečný a plynulý provoz na komunikacích ve městě

Co se týče bezpečného a plynulého provozu na městských komunikacích, došlo k rekonstrukci veřejného osvětlení v ulicích Poznaňská a Na Křemelce a dochází též k pravidelnému obnovování dopravního značení a značení přechodů na místních komunikacích.

Na křižovatku „U Malešáka“ bylo umístěno zrcadlo, které zajišťuje bezpečnější průjezd touto nepříliš přehlednou křižovatkou.

Z podnětu Města Sázava a za jeho finanční podpory byla v roce 2009 provedena výstavba nástupních peronů na nádraží Sázava – Černé Budy.

Je třeba také podotknout, že při veškerých opravách komunikací se dbá na zabezpečení bezbariérových přechodů.

5.3.3 Protipovodňová opatření

V městě Sázava byl zpracován „Protipovodňový plán“, který je doplňován podle zkušeností z posledních krizových stavů.

V průmyslové zóně byla dokončena protipovodňová hráz a ve spolupráci s Povodím Vltavy je obnovován projekt protipovodňových opatření v úseku od Budského jezu do Lázní.

V roce 2009 byla získána dotace ve výši 199 000,- Kč od Ministerstva pro místní rozvoj v rámci obnovy obecního a krajského majetku postiženého živelnou nebo jinou pohromou, která byla využita na opravu komunikace u Altánku v Sázavě. Tato komunikace byla poničena následkem přívalových dešťů a krupobití.

5.3.4 Čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě

V ulicích Na Křemelce a K Havránkám byly zrekonstruovány kanalizační řády. Ve spolupráci se sdružením Kutnohorsko – Čáslavsko je zažádáno o dotaci na výstavbu kanalizačních stok v lokalitě Na Beletíně a kanalizační stoky v bytové zóně nad čističkou odpadních vod.

ČOV a kanalizační síť byly k provozování a udržování předány odborné firmě VHS Vrchlice – Maleč, Kutná Hora, která zabezpečuje pravidelné čištění kanalizace a údržbu ČOV. Čištěná odpadní voda odpovídá stanoveným standardům pro vypouštění odpadních vod do vodních toků.

5.3.5 Podpora bytové výstavby

Již v roce 2008, kdy byl zpracován strategický plán rozvoje města, byly díky dotacím zrekonstruovány dva domy.

První dotace činila 3 780 000,- Kč a druhá 1 650 000,- Kč. Obě dotace byly vyplaceny z prostředků Státního fondu rozvoje bydlení a byly určeny na výstavbu nájemních bytů v obci pro příjmově vymezené osoby dle nařízení vlády č. 146/2003 Sb.

Oba domy se nachází v tzv. „Pánových domech“ v ulici Husova a celkem v nich bylo vybudováno 9 bytů, z toho 6 bytů v domě č.p. 83 a další 3 malometrážní byty v půdní vestavbě domu č.p. 17. V Husově ulici č.p. 17 byly dále zrekonstruovány 2 pokoje se sociálním zařízením a kuchyní, které slouží jako ubytovna.

Je prováděna samozřejmě i údržba stávajícího bytového fondu, konkrétně se vyměňují okna v bloku domů č.p. 149 – 152 v Dělnické ulici.

Opravy a modernizace uvolněných bytů jsou prováděny průběžně z prostředků města nebo za finanční spoluúčasti nájemníků. Jde například o byty Na Kácku 82, 85, 86, 87, Nádražní 94 a o ubytovnu V Likérce.

Dále bylo revitalizováno celé území bývalé sklářské osady Na Kácku, na což byla v roce 2009 získána dotace ve výši 15 352 687,- Kč z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Čechy.

Projekt k této revitalizaci byl zpracován Městem Sázava z iniciativy Nadace Josefa Viewegha, která se stala i partnerem celé akce.

Nadace Josefa Viewegha měla o revitalizaci této osady zájem z toho důvodu, že se snaží o vytvoření národního sklářského centra v huti František, která dominuje osadě Na Kácku, a díky tomu dojde k vytvoření přirozeného, příjemného a především spojitého prostředí této bývalé sklářské osady.

V rámci realizace tohoto projektu byla provedena revitalizace území velkého cca 1,42 ha, které bylo vybaveno městským mobiliářem. Dále byla zrekonstruována přilehlá komunikace Na Křemelce, opraveno veřejné osvětlení, vybudovány přeložky inženýrských sítí a zrekonstruována kanalizace a parkovací plochy. V celém území byly provedeny parkové úpravy včetně výsadby nové zeleně. Uprostřed prostranství byla postavena lanová prolézačka a dětské hřiště.

Realizace celého projektu proběhla v necelých dvou letech, dokončena byla v prosinci roku 2009 a jistě přispěla ke zlepšení životního prostředí občanů zde žijících.

5.4 *Řízený rozhovor s občany*

S deseti občany Sázavy žijících v různých částech města byl veden řízený rozhovor na téma rozvoje města, konkrétně technické infrastruktury.

Občané byli tázáni na některé body této prioritní oblasti uvedené již výše (dopravní napojení na hlavní komunikační trasy; bezpečný a plynulý provoz na městských komunikacích; protipovodňová opatření a opatření proti následkům přívalových dešťů; čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě).

Struktura řízeného rozhovoru je k nahlédnutí v příloze.

Názory a informace o stavu a požadavcích na technickou infrastrukturu získané na základě řízených rozhovorů s občany jsou uvedeny v následujících kapitolách.

6 Návaznosti rozvojových záměrů města

V této kapitole budou uvedeny další rozvojové záměry města Sázava. Rozděleny budou opět dle pěti bodů hlavních opatření z vypracovaného Strategického plánu rozvoje města Sázava z roku 2008, a to:

- dopravní napojení na hlavní komunikační trasy;
- bezpečný a plynulý provoz na městských komunikacích;
- protipovodňová opatření a opatření proti následkům přívalových dešťů;
- čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě;
- podpora bytové výstavby.

6.1 Dopravní napojení na hlavní komunikační trasy

V rámci tohoto bodu je ve městě nutno rekonstruovat ulice Večerní a Jitřní, které jsou již ve správním stavebním řízení.

Dále je již připraven projekt na stavbu další části ulice Ke Kopaninám a na jaře letošního roku, tedy roku 2010, se budou opravovat ulice K Tunelům a Pod Čihadlem s částí přilehlé ulice Ivana Javora, což pomůže napojení na již opravenou komunikaci v ulici Na Křemelce.

Dále by mělo dojít k opravě ulice V Edenu, která se tímto napojí na opravenou komunikaci v ulici Husova.

Město Sázava se podílelo na zpracování projektu na opravu a rozšíření silnice II/110 mezi Sázavou a Ostředkem a na projektu průjezdu obcí Dojetřice a ulicí Benešovská v Sázavě. Tato silnice je ve vlastnictví Středočeského kraje a realizace tohoto projektu je tudíž závislá na uvolnění finančních prostředků.

6.2 *Bezpečný a plynulý provoz na městských komunikacích*

V rámci bezpečného a plynulého provozu na komunikacích ve městě je především třeba odstraňovat velké výtluky a výmoly, které jsou největším problémem v období končící zimy, opravovat propadlé dešťové vpusti atd. Na tyto problémy je stále upozorňován správce silnic II. a III. třídy a vyzýván k jejich odstranění.

6.3 *Protipovodňová opatření*

V rámci protipovodňových opatření je obnovován projekt protipovodňových opatření v úseku od Budského jezu do Lázní, který obsahuje tři oblasti – jsou to:

- obnova, vyčištění a prohloubení starého koryta řeky v úseku od lávky až za sportoviště;
- ochrana oblasti Na Závrtku vybudováním pevných a zakoupením mobilních ochranných stěn;
- ochrana sportovišť a bytové zástavby „Na Bahýnkách“ protipovodňovou hrází.

V současné době probíhají majetkoprávní jednání ohledně získání potřebných pozemků.

6.4 *Čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě*

Ve městě Sázava je třeba zbudovat kanalizační stoky v lokalitě Na Beletíně a v bytové zóně nad místní čističkou odpadních vod.

V současnosti jsou již ve spolupráci se sdružením Kutnohorsko - Čáslavsko podány žádosti o dotace na jejich výstavbu.

Dalším problémem města je nadzemní plynové vedení ve výše zmíněné revitalizované osadě Na Kácku, které bylo vystavěno již v 70. letech minulého století.

6.5 Podpora bytové výstavby

V rámci tohoto bodu jsou prováděny především směny pozemků v oblasti Na Beletíně, což by mělo vyřešit problém splnění jedné z podmínek, které jsou nutné k umožnění individuální výstavby rodinných domů v této lokalitě, a to existence komunikace.

7 Přínosy navržených řešení

V této kapitole bude stručně shrnuto, jaké konkrétní přínosy by mělo naplnění záměrů a plánů rozvoje města týkajících se technické infrastruktury uvedených v předešlé kapitole, a to především z hlediska zkvalitnění nebo přímo usnadnění života obyvatel města Sázava.

S několika občany města Sázavy byl veden řízený rozhovor o rozvoji města a hlavně právě o přínosech řešení některých problémů města, konkrétně problémů technické infrastruktury, které by právě oni - obyvatelé - ocenili. Dále jsou zde uvedeny některé další návrhy nebo přání občanů.

V případě, že budou opraveny výše uvedené komunikace ve městě, a v budoucnu by se v rekonstruování místních komunikací pokračovalo, občané to ocení v běžném životě, především však v zimních měsících, kdy při současném technickém stavu některých ulic nelze udržovat jejich sjízdnost při sněhových kalamitách a občané mají problémy s výjezdem ze svých domů osobními automobily. V době kalamity vyvstávají další problémy, například komplikovaný odvoz odpadu nebo příjezd záchranných složek atd. S tímto jsou největší problémy především ve slepých a strmých ulicích, kterých je v Sázavě velké množství.

Obyvatelé města bydlící v lokalitě Na Křemelce v zástavbě nových rodinných domů by ocenili kvalitnější příjezdové komunikace ke svým domům, totéž by ocenili i obyvatelé nově zbudovaných domů v lokalitě Na Beletíně pod sázavským hřbitovem, kteří by kromě toho přivítali ještě vybudování kanalizace a veřejného osvětlení.

Obyvatelé žijící na levém břehu řeky v oblasti Na Závrtku a též v ulici U Sokolovny na druhém břehu by přivítali a ocenili realizaci projektu protipovodňových opatření, který se týká oblasti od Budského jezu až do Lázní a zahrnuje tedy jak lokalitu Na Závrtku, tak okolí sokolovny.

Při náhlých jarních táních totiž dochází k zatopení místních komunikací a většinou i k zatopení sklepů domů stojících v blízkosti řeky.

Dalším problémem technické infrastruktury ve městě je nedostačující osvětlení některých okrajových částí města.

Například na komunikacích spojujích centrum města s lokalitou zvanou Na Vrších je nedostatek pouličních lamp a navíc dochází k poruchám následkem silnějšího větru, takže je tato oblast často neosvětlená celá.

Dále by všichni obyvatelé města Sázavy přivítali rozšíření silnice vedoucí ze Sázavy do okresního města Benešov, kam mnozí obyvatelé Sázavy dojíždí do zaměstnání, škol, na úřady, do nemocnice či k odborným lékařům. Tato komunikace je zároveň spojnicí Sázavy s dálnicí D 1, tudíž je velmi vytížena i díky tranzitní dopravě z firmy KAVALIERRGLASS, a.s. v Sázavě. Současný stav této komunikace neodpovídá požadavkům bezpečné a plynulé dopravy.

8 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat průběh rozvoje středočeského města Sázavy především v oblasti technické infrastruktury, zhodnotit přínosy rozvoje pro město a hlavně pro samotné obyvatelstvo a navrhnout některé další směry budoucího rozvoje, respektive přímo navrhnout konkrétní problémy města.

V úvodní části práce byl teoreticky vymezen pojem obec, dále její řízení a orgány, finanční systém na úrovni územní samosprávy a samozřejmě samotný program rozvoje města spolu s tvorbou strategie.

Následovala kapitola, kde bylo obecně charakterizováno a analyzováno zkoumané město Sázava. Zde byl tedy čtenář pro představu seznámen s městem jak z pohledu historie, tak především z pohledu současného života a situace ve městě.

Dále byl přiblížen dokument „Strategický plán rozvoje města Sázava” a následně podrobněji rozebrána jedna jeho prioritní oblast - Technické infrastruktura, u které byla shrnuta v plánu zpracovaná analýza SWOT a hlavní opatření určená ve strategickém plánu, a shrnuty již splněné cíle, tedy vyřešené konkrétní problémy ve městě.

V kapitole s názvem Návaznosti rozvojových záměrů města byly uvedeny další plány, které by se měly co nejdříve začít realizovat – např. další opravy komunikací a tím zlepšení dopravního napojení na hlavní komunikační trasy ve městě nebo realizace dalších protipovodňových opatření.

V závěru práce byly zhodnoceny přínosy realizace záměrů z předešlé kapitoly a uvedeny další návrhy na budoucí rozvoj města v oblasti technické infrastruktury, které navrhly samotní občané a jejichž realizaci by především oni náležitě ocenili.

Z celé této bakalářské práce vyplývá, že středočeské město Sázava má dobré předpoklady pro svůj další rozvoj, protože se stále snaží plnit cíle určené ve strategickém plánu rozvoje města a je tedy jasné znát, že městu jako takovému ani občanům zde žijícím není lhostejná jeho budoucnost.

9 Seznam literatury

Literatura:

- [5] BĚLOHLÁVEK, František. *Management*. Olomouc : Rubico, 2001. 642 s. ISBN 80-85839-45-8
- [2] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2.vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008. 456 s. ISBN 978-80-7380-086-4
- [6] MALÝ, Ivan. *Vliv veřejného sektoru na efektivnost rozvoje regionů*. Brno : Masarykova univerzita, 2001. 154 s. ISBN 80-210-2571-9
- [3] PAULIČKOVÁ, Renáta. *Teoretické otázky regionálního a městského marketingu*. Plzeň : ZČU, 2005. 126 s. ISBN 80-7043-365-5
- [1] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha : Management Press, 2004. 376 s. ISBN 80-7261-086-4
- [4] WOKOUN, René. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha : Oeconomica, 2003. 328 s. ISBN 80-245-0517-7

Zákony:

- [7] Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Internet:

- [8] Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. [online] <http://www.cmzrb.cz/produkty-a-sluzby/uvery-pro-obce> [čerpáno dne 16.2.2010]
- [13] Český statistický úřad [online] <http://www.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/kapitola/201011-09-2009-14> [čerpáno dne 5.3.2010]
- [11] Kavalierglass, a.s., oficiální stránky firmy [online] <http://www.kavalier.cz> [čerpáno dne 5.3.2010]

- [9] Město Sázava, oficiální stránky [online] <http://www.mestosazava.cz> [čerpáno dne 17.2.2010]
- [12] Posázaví [online] <http://tourist.posazavi.com> [čerpáno dne 18.2.2010]
- [10] Základní škola v Sázavě, oficiální stránky [online] <http://www.zssazava.cz> [čerpáno dne 5.3.2010]

Regionální materiály:

- [14] Strategický plán rozvoje města Sázava 2008

10 Přílohy

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Katastrální výměra a počet obyvatel města Sázavy k 31.12.2008

Tabulka č. 2: Demografický vývoj ve městě Sázava

Tabulka č. 3: Ekonomické subjekty se sídlem na území města k 31.12.2008

Tabulka č. 4: Pohyb obyvatelstva ve městě Sázava v roce 2008

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Struktura řízeného rozhovoru s občany

Příloha č. 2: Oficiální znak města Sázava

Příloha č. 3: Areál skláren KAVALIERRGLASS, a.s.

Příloha č. 4: Sázavský klášter a rozvodněná řeka Sázava v březnu 2009

Příloha č. 5: Komunikace Na Křemelce před a po rekonstrukci

Příloha č. 6: Revitalizovaná osada Na Káčku

Příloha č. 1: Struktura řízeného rozhovoru s občany

ŘÍZENÝ ROZHOVOR S OBČANY MĚSTA SÁZAVA NA TÉMA ROZVOJE MĚSTA, KONKRÉTNĚ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Zaměření rozvoje města

- Na jakou oblast by měl být podle vás program rozvoje města zaměřen?
- Z jakého důvodu volíte právě tuto oblast?

Rozvoj technické infrastruktury

- Jaký je váš názor na celkový stav technické infrastruktury ve městě?
- Pokud jí hodnotíte spíše záporně, co byste konkrétně uvítali?

Dopravní napojení na hlavní komunikační trasy

- Jaký je podle vás stav hlavních a vedlejších komunikací ve městě?
- Znáte konkrétní místo, kde byste ocenili změnu a jakou?

Bezpečný a plynulý provoz na městských komunikacích

- Jaký je stav komunikací včetně osvětlení v části města, kde žijete?
- Ocenili byste další rekonstrukce v této oblasti? Jaké?

Protipovodňová opatření a opatření proti následkům přívalových dešťů

- Žijete v části města, která je součástí tzv. záplavové oblasti?
- Uvítali byste realizaci dalších protipovodňových opatření?

Čištění odpadních vod a intenzifikace kanalizační sítě

- Jsou v oblasti, kde bydlíte, vybudovány kanalizační řady?
- Pokud ne, bylo by pro vás jejich zbudování přínosem?

Příloha č. 2: Oficiální znak města Sázava

Zdroj: www.mestosazava.cz

Příloha č. 3: Areál skláren KAVALIERGLASS, a.s.

Zdroj: www.kavalier.cz

Příloha č. 4: Sázavský klášter a rozvodněná řeka Sázava v březnu 2009

Zdroj: www.mestosazava.cz

Zdroj: www.mestosazava.cz

Příloha č. 5: Komunikace Na Křemelce před a po rekonstrukci

Zdroj: www.mestosazava.cz

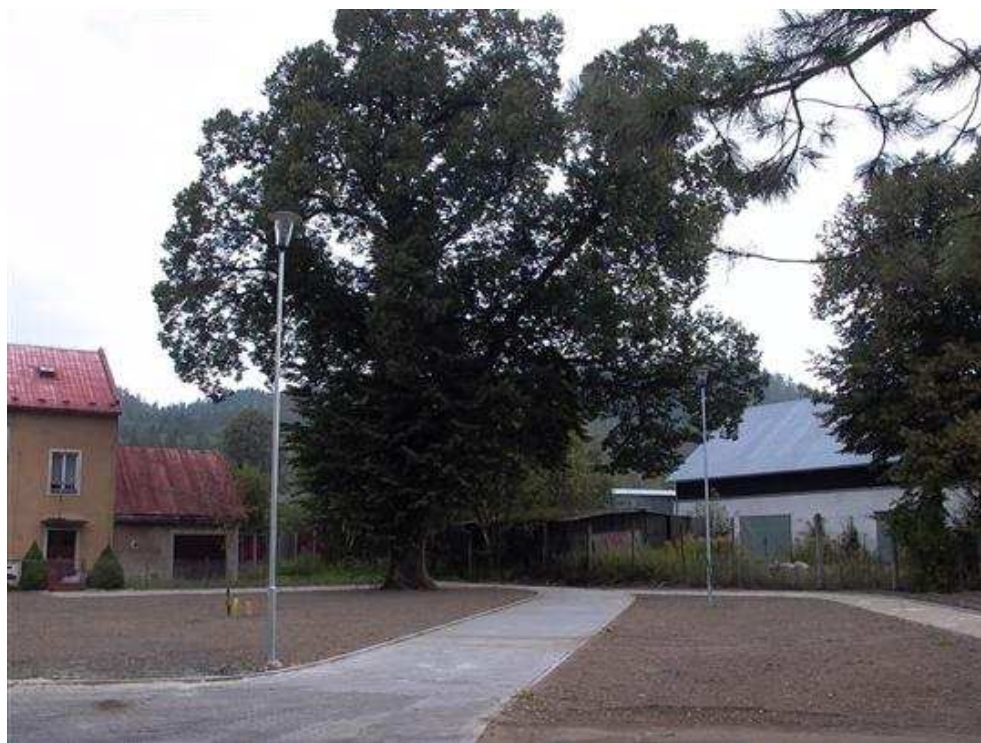

Zdroj: www.mestosazava.cz

Příloha č. 6: Revitalizovaná osada Na Káčku

Zdroj: www.mestosazava.cz

Zdroj: www.mestosazava.cz